

MELÁNIA FESZTEROWA

Marek Wasielewski, Wiktor Nikolajewicz Dawydow,
Bezpieczeństwo w pracowni chemicznej, Wydawnictwa
Naukowo-Techniczne, Warszawa 2008, 330 ss.,
ISBN 978-83-204-3433-0

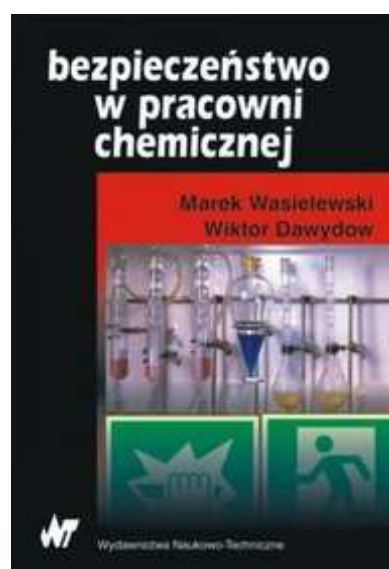
RECENZJA

Publikácia autorov **Marek Wasielewski, Wiktor Nikolajewicz Dawydow** *Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu* vznikla na základe spoločnej práce dvoch univerzitných profesorov.

Prvý autor Marek Wasielewski ukončil v roku 1977 Fakultu chémie na Technickej univerzite vo Varšave a v roku 2005 sa habilitoval na Štátnej pedagogickej univerzite A.I. Hercena v Petrohrade, v pedagogike s tematikou metodológia v chémii. Je autorom viac ako 100 prác, ktoré tvoria: monografie, príručky, príspevky vo vedeckých časopisoch a patent.

Wiktor N. Dawydow ukončil v roku 1977 špecializáciu inžiniera fyzikálnej chémie na Technickej univerzite v Čel'abinsku a v roku 2002 sa habilitoval na Štátnej pedagogickej univerzite A.I. Hercena v Petrohrade, v pedagogike s tematikou metodológia v chémii. Vo svojej pedagogickej a publikačnej činnosti sa venuje metodológii vzdelávania v oblasti chémie a je autorom mnohých publikácií, príručiek a patentu.

Publikácia je monotematické dielo s cieľom sprístupniť čitateľovi zásady dodržiavania BOZP počas chemických experimentov v podmienkach chemických laboratórií na rôznych typoch a stupňoch škôl. Je určená pre žiakov základných škôl, ale aj študentov stredných škôl a prvých ročníkov vysokých škôl. Určite si v nej nájdú svoju oblasť záujmu pedagógovia a učitelia didaktiky. Spracovaný materiál, spôsob a podanie opísanej témy svedčí o dlhoročnej práci autorov

s mladými ľuďmi v oblasti dodržiavania bezpečnosti pri práci. Ako uvádzajú autori v publikácii: *V prípade nebezpečenstva je dôležité nepodľahnúť panike a zareagovať na riziko rýchlo, ale pokojne a správne.*

Publikácia zdôrazňuje nevyhnutnosť dodržiavania zásad bezpečnej práce počas chemických experimentov v školských podmienkach. Starostlivosť o dodržiavanie bezpečnosti a ochrana zdravia pri výchove a vzdelávaní je neoddeliteľnou súčasťou školskej prípravy. Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vymedzujú základné okruhy opatrení, ktorých cieľom je zníženie ohrozenia zdravia, počtu pracovných úrazov a chorôb z povolania. Celou publikáciou sa nesie hlavná idea, ktorá sa zakladá na dôležitosti dodržiavania zásad bezpečnej práce a ochrany zdravia s použitím zdravého úsudku a dobrého príkladu. Problematika dodržiavania BOZP, teoretické základy ako aj ich aplikácia do praxe v podmienkach školských laboratórií je v publikácii poňatá veľmi komplexne v rozsahu 330 strán. Publikáciu tvorí 11 kapitol. V prvých šiestich sú opísané: zásady bezpečnej práce v školských chemických laboratóriách, základné chemické operácie, karta bezpečnostných údajov a jej charakteristiky, úvod do toxikológie, nebezpečné chemické reakcie, výbušné a nevýbušné chemické látky (riziká súvisiace s výbušnými látkami, explózie), experimenty, pri ktorých dochádza k vzniku výbuchu, ohrozenia, možné chyby, poranenia, prvá pomoc, požiare, hasenie a zásady bezpečnej práce v chémii. Siedma kapitola opisuje zaujímavé úlohy súvisiace s bezpečnou prácou. Ôsma kapitola prezentuje možnosti rôznych didaktických hier súvisiacich s bezpečnou prácou v chemickom laboratóriu. Kapitola je orientovaná na didaktické hry ako dôležitý výchovný prostriedok a ich využitie vo výchove k bezpečnej práci. V záverečných kapitolách sú sumarizované testové otázky (102 testových otázok) a následne odpovede na úlohy a testy súvisiace s dodržiavaním BOZP. Veľmi dôležitým doplnkom publikácie je zoznam literatúry (rozdelený do 5 častí: príručky, skriptá, monografie; príspevky z vedeckých a didaktických časopisov a novín; internetové stránky; normy; zákony) a prílohy pre študentov a pre učiteľov. Ako uvádzajú M. Wasielewski a W.N. Dawydow vo svojej publikácii: *Sme toho názoru, že vzdelávanie v oblasti zásad bezpečnej práce v laboratóriách je dosť fádne, bez väzby na skutočné (reálne) situácie, anekdoty a príbehy.* Môžeme len konštatovať, že príbehy, riekanky a anekdoty vložené do jednotlivých kapitol a orientované na vybrané témy rozširujú obzor čitateľa, zvyšujú jeho záujem o danú oblasť a nútia ho k zamysleniu sa. Autori, uvedomujúc si dôležitosť správnej motivácie, predložili čitateľovi dielo nielen po odbornej stránke fundované, ale napísané tak, že zaujme všetky vekové kategórie. Publikáciu uzatvára podrobný index použitých termínov a výrazov ako aj zoznam citovaných autorov.

Publikácia je napísaná veľmi prehľadne, zrozumiteľným jazykom a logicky štruktúrovaná. Text rozširujú a obohacujú fotografie z chemických laboratórií, názorné obrázky chemických aparátúr a tabuľky súvisiace s textom. Svojím aktuálnym obsahom je dielo prínosom nielen pre žiakov a študentov, ale

aj pedagógov. *Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu* je publikácia, ktorá svojím obsahom, rozsahom a spracovaním je cenným obohatením problematiky súvisiacej s dodržiavaním BOZP. Je praktickou zbierkou návodov ako dodržiavať bezpečnosť pri práci v chemickom laboratóriu, vypracovaná na základe mnohoročných skúseností autorov a overená v praxi. Predstavuje originálne dielo zamerané na BOZP, ktoré určite zaujme. Recenzovaná publikácia môže byť dobrým pomocníkom v laboratórnej praxi, ale poslúži aj ako zbierka informácií ohľadne vlastností chemických látok. Je určená nielen žiakom a študentom chémie, ale aj tým, ktorí sa o oblasť chémie zaujímajú.